

JŪRA

DZĪVNIEKI

■ APAĻAIS JŪRASGRUNDULIS

■ NOGALINĀTĀJGARNELE

■ DAUDZVEIDĪGĀ SĒDGLIEMENE

■ DUBĻU KRABIS

■ ĶĪNAS CIMDIŅKRABIS

■ EIROPAS AKMEŅU GARNELE

■ JŪRASZĪLE

APAĻAIS JŪRASGRUNDULIS

Neogobius melanostomus

Каспийский бычок-кругляк, черноротый бычок

Round goby

PAZĪMES

Neliela jūrasgrunduļu dzimtas zivs. Garumā var sasniegt 25 cm, svarā – 80 g. Ķermenis ieapaļi iegarens ar samērā lielu galvu, uz āru izvirzītām acīm un biezām lūpām. Ķermeņa krāsojums raibs ar dzeltenīgi pelēku pamattoni, kuru klāj dažāda lieluma, formas un krāsas plankumi. Īpašā pazīme – izteikti melns punkts uz pirmās muguras spuras. Nārsta periods ilgstošs – no maija līdz septembrim.

Apaļais jūrasgrundulis ir plastiska zivju suga, kas var dzīvot gan jūrā, gan saldūdenī (upēs un ezeros). Priekšroku dod sekliem, iesāļiem ūdeņiem. Pieaugušas zivis apdzīvo smilšaini akmeņainus substrātus, gliemeņu “bedres” un piekrastes zonas līdz 20 m dziļumam. Iztur plašas temperatūras svārstības un ir samērā izturīgas pret skābekļa trūkumu.

Plēsīgs visēdājs, galvenokārt pārtiek no grunts gliemenēm, tārpiem, zivju ikriem, barojas arī ar citu zivju sugu mazuļiem.

IZCELSME

Ponto-Kaspijas reģions – ietver Kaspijas, Melnās, Azovas jūru baseinus.

IZPLATĪŠANĀS VEIDS

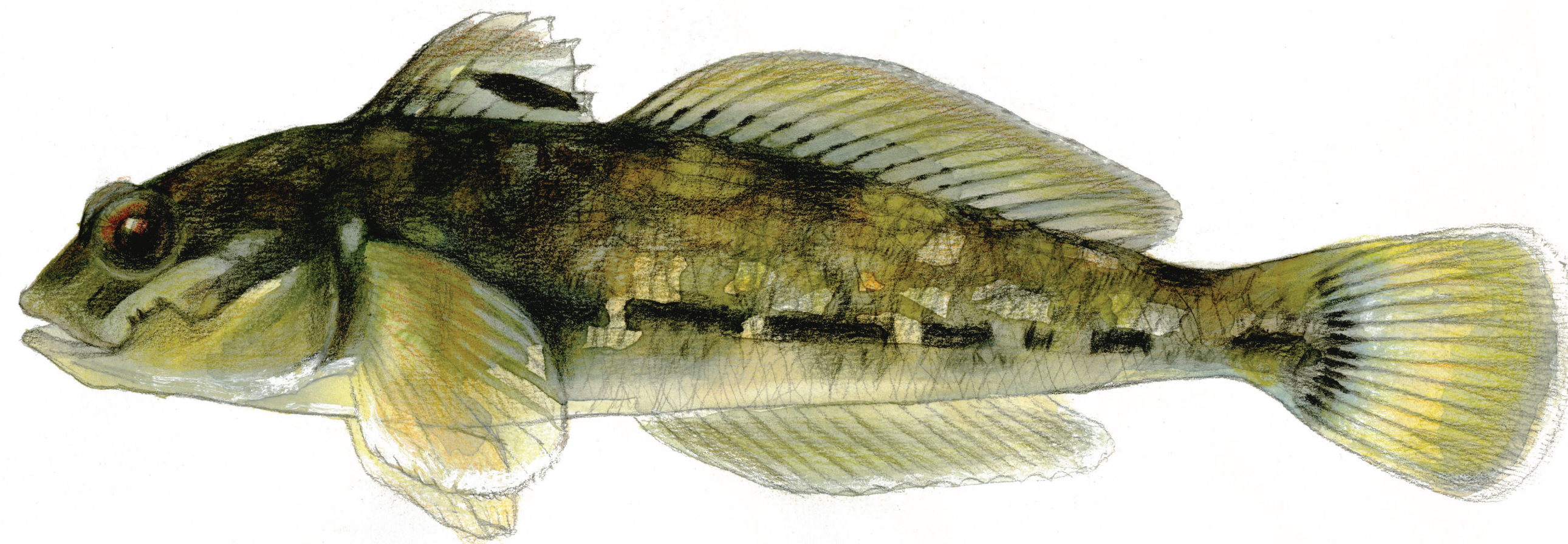
Izplatās ar balasta ūdeņiem vai aktīvi migrējot pa upēm un kanāliem, kas savieno Ponto-Kaspijas reģionu ar Baltijas jūru. Baltijas jūrā pirmo reizi konstatēts 1990. gadā Gdaņskas līcī, savukārt Latvijas piekrastē pirmo reizi atrasts 2004. gadā pie Liepājas, bet pēc gada noķerts Rīgas līcī.

IETEKME

Ir ļoti agresīvi un teritoriāli. Ietekmē barības ķēdes – apdraud vietējās sugas un patērē vietējo sugu barības resursus, piemēram, izēd gliemenes.

KO MĒS VARAM DARĪT?

Latvijā apaļais jūrasgrundulis ir rūpnieciskās zvejas suga un iecienīts piekrastes makšķerēšanas loms, īpaši no moliem. Drīkst makšķerēt bez licences un izmantot pārtikā.

TĒVIŅI VEIDO NĀRSTA LIGZDAS UN TĀS APSARGĀ.
VĒDERA SPURAS IR SAAUGUŠAS KOPĀ UN VEIDO PIESŪCEKNI, AR KO ZIVS VAR PIESTIPRINĀTIES CIETAM
SUBSTRĀTAM.

NOGALINĀTĀJGARNELE

Dikerogammarus villosus

Креветка-убийца

Killer shrimp

PAZĪMES

Vēžveidīgais sānpeldvēzis (var izaugt līdz 30 mm garš) ar saplacinātu, ieliektu un daļēji caurspīdīgu ķermeni, kas sastāv no galvas, krūškurvja un vēdera. Divi antenu pāri un lieli, spēcīgi žokļi. Izšķīlušies mazuļi ir apmēram 1,6 mm gari un pēc uzbūves neatšķiras no pieaugušajiem. Tēviņi ir lielāki par mātītēm.

Dzīvo saldūdenī vai iesājā ūdenī uz dažādiem substrātiem (akmeņiem, klintīm, grants vai mākslīga substrāta), izņemot smilšainu. Spēj pielāgoties plašam temperatūras, sāļuma un skābekļa līmenim.

Visēdājs, kas patērē līdz 40 mm lielus bezmugurkaulniekus – ūdensblusas, airētājblaktis, ūdensēzelīšus, saldūdens gliemežus, viendienītes, dēles, vēžu kāpurus u.c. Novērots, ka ēd arī zivju ikrus un mazuļus.

IZCELSME

Ponto-Kaspijas reģions – izcelsmes vieta Melnās, Azovas un Kaspijas jūru līči un lagūnas, kā arī to baseinu upju grīvas.

IZPLATĪŠANĀS VEIDS

Dabiskā veidā ar aļģu sanesumiem. Cilvēku darbības rezultātā – kuģojot (ar balasta ūdeņiem), laivojot, makšķerējot. Iespējams, izplatīšanos veicina arī putni. Sāka izplatīties pa Donavas upi 1980. gadu beigās gan dabiskā veidā, gan palielinoties kuģu satiksmes intensitātei. 1992. gadā, izveidojot viscaur kuģojamu ūdensceļu no Ziemeļjūras līdz Melnajai jūrai – Reinas -Mainas-Donavas kanālu –, nogalinātājgarnele pa Reinas upi un savienotajiem ūdens ceļiem ātri izplatījās visā Rietumeiropā, apdzīvojot upes un ezerus Francijā, Vācijā, Nīderlandē un Beļģijā. Nonākusi Baltijas jūrā pie Vācijas krastiem, tā ar aļģu sanesumiem izplatījies tālāk. Latvijā pirmo reizi konstatēta 2014. gadā Pāvilostā, bet 2015. gadā – Rīgas līcī.

IETEKME

Jaunajās teritorijās spēj ātri izveidot lielas populācijas, pateicoties augstai auglībai, agram dzimumbriedumam un straujam augšanas ātrumam. Izmērā, salīdzinot ar līdzīgām sugām, liels un agresīvs visēdājs, kas patērē vietējo sugu barības resursus.

KO MĒS VARAM DARĪT?

Sugas izskaušana vai kontrole, visticamāk, nav iespējama garneles nelielā izmēra dēļ.

SUGA UPĒS VAR IZPLATĪTIES VIDĒJI 124 KM GADĀ PA STRAUMI, BET PRET STRAUMI – 30–40 KM GADĀ. KĀ DZĪVES VIDĪ NOGALINĀTĀJGARNELE MĒDZ IZMANTOT CITAS INVAZĪVAS SUGAS – DAUDZVEIDĪGĀS SĒDGLIEMENES *DREISSENA POLYMORPHA* – APAUGUMUS. ABĀM IR LĪDZĪGS KRĀSOJUMS, TĀPĒC NOGALINĀTĀJGARNELE VAR LABI MASKĒTIES.

DAUDZVEIDĪGĀ SĒDGLIEMENE

Dreissena polymorpha

Речная дрейссена, мидия-зебра

Zebra mussel

PAZĪMES

Gliemene, kuras čaula ir garena, trīsstūrveida un salīdzinoši plāna. Čaulas krāsa ir no zaļganas līdz brūnai. Raksturīga pazīme ir tumšas un gaišas zig-zag svītras čaulas krāsojumā. Parasti gliemenes čaula ir 1 līdz 3 cm gara, bet var sasniegt pat 5 cm. Piestiprinās pie cieta substrāta (akmeņiem, nogrimušiem kokiem, transporta korpusiem, moliem, gliemju čaulām u.c.) un veido kolonijas.

Dzīvo stāvošās vai lēni tekošās ūdenstilpēs ar smilšainu vai akmeņainu substrātu. Pārsvārā apdzīvo saldūdeņus, tomēr var dzīvot arī lagūnās un jūras līčos ar zemu sāļumu.

Barojas, atfiltrējot no ūdens dažādus sīkus organismus.

IZCELSME

Ponto-Kaspijas reģions – ietver Kaspijas, Melnās, Arāla jūru baseinus.

IZPLATĪŠANĀS VEIDS

Ieceļojusi ar kuģu balasta ūdeņiem kāpura formā. Var migrēt arī ar peldošu veģetāciju vai sanesumiem, piemēram, pa straumi peldošiem kokiem. Eiropā un Baltijas jūras dienvidu daļā, tai skaitā Latvijā, sastopama kopš 19. gs. sākuma. Tai strauji izplatīties palīdzēja izraktie kuģu ceļu kanāli, kas savieno Melnās jūras baseina upes ar Baltijas jūras baseinu.

IETEKME

Aizņem vietējām gliemeņu sugām piemērotās dzīvotnes un konkurē par barību. To kolonijas aizaudzē un nosprosto ūdens caurules (piemēram, ūdens sūknēšanas iekārtās, dzesēšanas sistēmās, zivjaudzētavās). Beigto gliemeņu sadalīšanās paātrina metāla konstrukciju eroziju, kas ietekmē dzeramā ūdens kvalitāti un elektrostacijās bojā ūdens dzesēšanas iekārtas.

KO MĒS VARAM DARĪT?

Šobrīd nav atrasta efektīva, videi draudzīga metode gliemeņu apkarošanai. Vietējās putnu, zivju un vēžu sugas var samazināt daudzveidīgo sēdgliemeņu skaitu, bet ietekme ir īslaicīga. Apaugušajās vietās tās var fiziski vai mehāniski apstrādāt – nolasīt, nokasīt, noskalot ar augstspiediena strūklu, izmantot karstā ūdens apstrādes metodi vai sasaldēšanu, kā arī izmantot pretapaugšanas pārklājumus. Tiek izmantotas arī ķīmiskās metodes, bet tās iedarbojas uz visiem dzīvajiem organismiem, tādējādi iznīcinot arī sēdgliemeņu dabiskos ienaidniekus.

GLIEMEŅU BLĪVUMS VIENĀ KVADRĀTMETRĀ VAR BŪT AP 40 000 ĪPATŅU.

DUBĻU KRABIS

Rhithropanopeus harrisi

Голландский краб

Dwarf crab, estuarine mud crab, Harris mud crab, white-fingered mud crab, white-tipped mud crab, Zuiderzee crab

PAZĪMES

Maza izmēra (var sasniegt 2–3 cm) krabis, kura galvkrūšu vairogs jeb karapakss ir kvadrātveidīgs, nedaudz šķautņains un izliekts. Krāsojums augšpusē ir no tumši brūngana līdz olīvzaļam, bet apakšpusē – gaišs. Krabja spīles gaišas un, salīdzinot ar karapaksa izmēru, lielas – viena nedaudz lielāka par otru. Katrā karapaksa pusē ir četras slaidas, gaišas, dažreiz ar matiņiem apaugušas ejkājas.

Dubļu krabis ir iesālūdeņu suga, kas spēj dzīvot dažādās dzīvotnēs, kur atrodamas paslēptuves (akmeņi, bieza veģetācija, nogrimuši koki, dažādas mākslīgas konstrukcijas, piemēram, piestātnes). Izturīgi pret ūdens piesārņojumu, zemu skābekļa koncentrāciju un apkārtējās vides izmaiņām.

Visēdājs – barojas ar detritu, aļģēm un sīkiem bezmugurkaulniekiem (sānpeldēm, daudzstārpiem, gliemenēm).

IZCELSME

Atlantijas okeāna ziemeļrietumu piekraste, Teksasas un Floridas štatu upju grīvas.

IZPLATĪŠANĀS VEIDS

Izplatība galvenokārt notiek ar kuģu balasta ūdeņiem (kāpura stadijā) vai paslēpjoties apaugumos, kas atrodas uz kuģu korpusiem, kā arī ar dreifējošiem veģetācijas sanesumiem vai tirgojot gliemeņu kultūras. Eiropā šī suga pirmo reizi konstatēta 1874. gadā, bet Baltijas jūrā (Vācijas piekrastē) – ap 1950. gadu. Baltijā pirmie tos 2000. gadā notvēra lietuvieši, bet 2011. gadā – arī igauņi. Latvijas piekrastē dubļu krabi pirmo reizi konstatēja 2013. gadā Liepājas tirdzniecības kanālā un Liepājas ostas teritorijā. 2016. gadā Tūjas piekrastē pamanīja izskalotus desmit dubļu krabjus.

IETEKME

Konkurē par barības resursiem ar vietējām sugām. Ieķeroties zvejas tīklos, sabojā lomu. Liels šo krabju daudzums var nosprostot ūdens caurules.

KO MĒS VARAM DARĪT?

Noķerot dubļu krabi, nelaist to atpakaļ ūdenī.

TĒVIŅU IZMĒRS UN SPĪĻU GARUMS IR LIELĀKS NEKĀ MĀTĪTĒM.

ĶĪNAS CIMDIŅKRABIS

Eriocheir sinensis

Китайский мохнаторукий краб

Chinese mitten crab

PAZĪMES

Krabis, kura galvkrūšu vairogs jeb karapakss ir kvadrātveidīgs. Tā izmērs var sasniegt 20 cm. Krāsa var būt no tumši zaļganbrūnas līdz sarkanīgi brūnai. Spīles īsākas par ejkājām. Raksturīga pazīme – spīles klāj apmatojums ar tumšiem matiņiem.

Sastopams jūras piekrastē, piejūras ezeros un upju grīvās. Parasti dzīvo 10–15 m dziļumā un piekrastē rok 0,5 m dziļas alas.

Visēdājs – barojas ar augiem, aļģēm, zivīm un bezmugurkaulniekiem. Suga ir ļoti izturīga pret ūdens piesārņojumu un apkārtējās vides izmaiņām.

IZCELSME

Mērenie un tropu ūdeņi starp Vladivostoku un Dienvidķīnu, ietverot Japānas piekrasti, Taivānu un Koreju.

IZPLATĪŠANĀS VEIDS

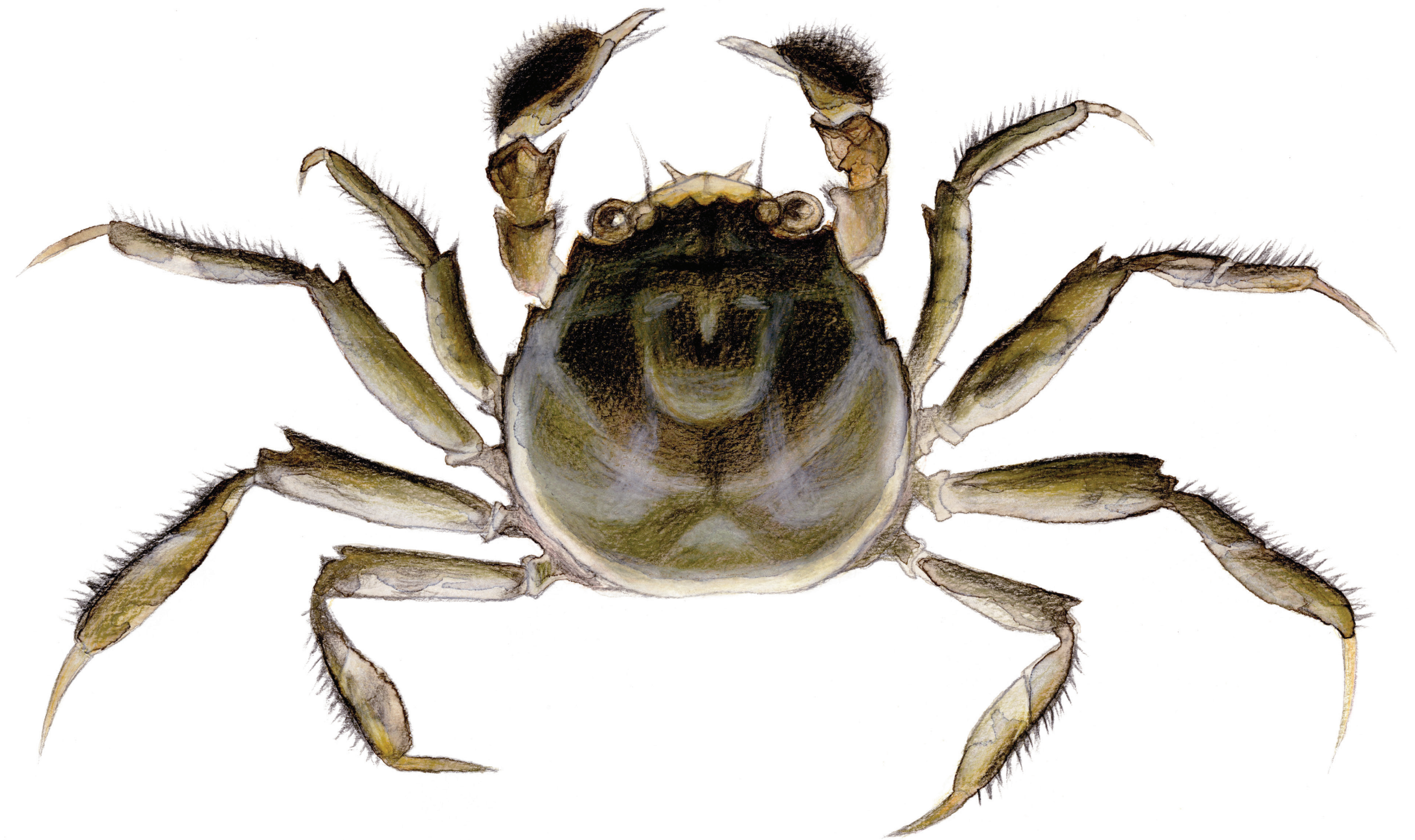
Izplatās galvenokārt ar kuģa balasta ūdeņiem, kā arī aktīvi migrējot, jo ir konstatēts, ka dabīgajā izplatības areālā īpatņi ir pārvietojušies pat 1400 km lielā attālumā. Eiropā pirmo reiz konstatēts 1912. gadā, bet Baltijas jūrā – 1930. gadā. Iespējams, tas migrējis no upēm Ziemeļjūras baseinā uz Baltijas jūru.

IETEKME

Iespējams, apdraud vietējās bezmugurkaulnieku sugas un pārnēsā slimības un parazītus. Var sekmēt citu svešzemju sugu (gliemeņu, nemotožu, vēžveidīgo) izplatību, kas apdzīvo matiņiem klātās cimdiņkrabja spīles. Latvijā tas bojā zivju tīklus un apēd vai apgrauž tajos esošās zivis.

KO MĒS VARAM DARĪT?

Noķerot Ķīnas cimdiņkrabi, nelaide to atpakaļ ūdenī.

ĶĪNAS CIMDIŅKRABJA NOSAUKUMS DAĻĒJI CĒLIES NO TĀ, KA TĀ SPĪLES KLĀJ MATIŅI, KAS RADA IESPAIDU, KA KRABIM IR UZVILKTI CIMDI.

EIROPAS AKMEŅU GARNELE

Palaemon elegans

Палемон эlegantный, каменная креветка,

стройный палемон

Rock shrimp, rockpool prawn

PAZĪMES

Garnele, kuras izmērs var sasniegt 63 mm. Starp acīm ir ass izaugums. Tam virspusē ir 7–9 zobiņi, savukārt apakšpusē ir 2–4 (parasti 3) zobiņi. Čaula un ķermeņa apakšpuse klāta ar brūnas krāsas šķērsvirziena svītrām. Kājas ar dzeltenām un zilām joslām. Dažādās dzīvotnēs garneles krāsojums var atšķirties.

Eiropas akmeņu garnele apdzīvo seklas piekrastes zonas (smilšainas, dubļainas vai akmeņainas gruntis), lagūnas un upju grīvas. Piemērotās dzīvotnēs var veidot lielas populācijas. Izturīgas pret ūdens piesārņojumu, zemu skābekļa koncentrāciju un apkārtējās vides izmaiņām.

Visēdāja, kas galvenokārt barojas ar aļģēm un maziem vēžveidīgajiem.

IZCELSME

Atlantijas okeāna austrumu piekraste no Norvēģijas līdz Dienvidāfrikai. Par vietējo sugu uzskata arī Vidusjūras reģionā un Melnajā jūrā.

IZPLATĪŠANĀS VEIDS

Izplatīšanās veids nav skaidri zināms. Iespējams, ar kuģa balasta ūdeņiem (garneles kāpurs ir planktonisks) vai arī dabiskās migrācijas ceļā no Atlantijas okeāna. Mēdz dzīvot aļģu sanesumos un ar tiem var tikt aizskalota tālāk. Baltijas jūrā konstatēta ap 2000. gadu un tālāk izplatījusies līdz Somu līcim, kur konstatēta 2003. gadā. Latvijā – kopš 2009. gada. Sastopama visā Rīgas līča un Baltijas jūras piekrastē.

IETEKME

Eiropas akmeņu garnei ir augstas reprodukcijas spējas un tā var pilnībā izkonkurēt vietējās sugas, piemēram, akmeņu garneli *Palaemon adspersus* no tām piemērotām dzīvotnēm.

KO MĒS VARAM DARĪT?

Sugas izskaušana vai kontrole, visticamāk, nav iespējama dēļ garneles nelielā izmēra un līdzības ar vietējām sugām.

JŪRASZĪLE

Amphibalanus improvisus
Усоногий рак (балянус)
Bay barnacle

PAZĪMES

Sēdošs vēžveidīgais, kura čaula ir veidota no sešām baltām vai gaišām kaļķa plātnēm, kas atgādina nošķeltu konusu un pilnībā nosedz ķermeni. Ķermeņa izmērs ir no 0,6 līdz 2 cm, un tas atkarīgs no jūras sāļuma – jo sāļāks ūdens, jo lielāka jūraszīle. Hermafrodītisks dzīvnieks. Pieaugusi tā dzīvo vienā vietā, piestiprinājusies cietam substrātam uz jūras grunts no 0,5 līdz pat 90 m dziļumā. Tās apmetas uz dažādiem zemūdens priekšmetiem: akmeņiem, koka pāļiem un gliemeņu čaulām, veidojot blīvus apaugumus.

Jūraszīle spēj pielāgoties dažādiem vides apstākļiem, tāpēc sastopama gan saldūdenī, piemēram, upju grīvās, gan ļoti sāļā ūdenī. Tā spēj paciest augstu piesārņojuma līmeni.

Barojas caur čaulas atveri, izbīdot pušķim līdzīgas smalkas, skropstainas kājiņas, kuras no ūdens izfiltrē planktonu – ūdenī brīvi peldošus nelielus organismus.

IZCELSME

Iespējams, Ziemeļamerika, tomēr līdz šim īstā izcelsmes vieta vēl nav noskaidrota.

IZPLATĪŠANĀS VEIDS

Jūraszīle Baltijas jūrā pirmo reizi konstatēta 19. gs vidū. Izplatās ar kuģu palīdzību, piestiprinoties pie to korpusiem.

IETEKME

Veidojoties lielām daudzslāņu kolonijām uz ostā esošiem kuģu korpusiem, ievērojami samazinās kuģu pārvietošanās ātrums un palielinās degvielas patēriņš. Piestiprinoties uz gliemeņu čaulām, tās nelabvēlīgi ietekmē to attīstību.

KO MĒS VARAM DARĪT?

Apauguma veidošanās novēršanai izmanto indīgas pretapauguma krāsvielas, ar kurām pārklāj dažādus iegremdējamus priekšmetus un konstrukcijas, tomēr šādu krāsvielu lietojums ir kaitīgs, jo atstāj negatīvu ietekmi uz ūdenī mītošajiem organismiem un uz ekosistēmu kopumā.

PARASTĀ JŪRASZĪLE BIJA 2014. GADA BEZMUGURKAULNIEKS LATVIJĀ.

PIEJŪRA

LAKSTAUGI

■ SKARAINĀ ĢIPSENE

■ TATĀRIJAS SALĀTS

KOKAUGI

■ KROKAINĀ ROZE

SKARAINĀ ĢIPSENE

Gypsophila paniculata

Качим метельчатый

Baby's breath

PAZĪMES

Skarainā ģipsene ir daudzgadīgs augs ar resnu mietsakni, kas var izaugt pat līdz 15 metru dziļumam. Visam augam ir zilganpelēka nokrāsa. Ziedi sīki, ar baltām vainaglapām. Zied no jūnija līdz septembrim, sēklas nogatavojas augustā un oktobrī.

IZCELSME

Sugas dabiskais izplatības areāls ir Eiropas dienvidaustrumi un Āzija.

IZPLATĪŠANĀS VEIDS

Ārpus dabiskā areāla robežām Eiropā skarainā ģipsene pirmo reizi reģistrēta Igaunijā – 1807. g., bet Latvijā tikai 19. gs. beigās. Baltijas jūras piekrastē šī suga tika apzināti ieviesta, lai nostiprinātu vēja erozijas pakļautās kāpas. Skarainās ģipsenes tiek audzētas apstādījumos, bet savvaļā tagad tās sastopamas gandrīz visā pasaulē, īpaši plaši Ziemeļamerikā.

IETEKME

Veido blīvas audzes un nostiprina kāpas, tādēļ samazinās to reto augu izplatība, kuri var augt tikai vēju nestās smiltīs.

KO MĒS VARAM DARĪT?

Noziedējušos augus vajadzētu nopļaut, kamēr vēl nav nogatavojušās sēklas. Puķu pušķos izmantotos augus vislabāk sadedzināt.

SKARAINĀ ĢIPSENE IERAKSTĪTA LATVIJAS SARKANĀS GRĀMATAS 2. KATEGORIJĀ.

TATĀRIJAS SALĀTS

Lactuca tatarica

Латук татарский

Blue lettuce

PAZĪMES

Tatārijas salāts ir daudzgadīgs kurvziežu dzimtas lakstaugs, var sasniegt aptuveni 80 cm augstumu. Saknenis dziļš, dzen atvases. Stublājs bagātīgi satur baltu piensulu. Visam augam ir zilganzaļa nokrāsa. Ziedi violeti zili, zied no jūlija beigām līdz septembrim. Augļi nogatavojas augustā, septembrī. Viens augs veido apmēram 6000 sēklas, kas savu dīgtspēju saglabā četrus gadus.

IZCELSME

Sugas dabiskais izplatības areāls ir stepes josla Eirāzijā.

IZPLATĪŠANĀS VEIDS

Eiropas valstīs pirmo reizi Tatārijas salāts reģistrēts 1902. gadā Vācijā, bet Latvijā – 1921. gadā. Iespējams, ka suga izplatījusies ar smilšvistiņas *Syrhaptis paradoxus* starpniecību, kā arī ar vilnu, graudaugiem un koksni. Suga ir izturīga pret sausumu un sāļu vidi, tāpēc Latvijā visvairāk tā sastopama jūras piekrastē, visbiežāk Pierīgas pusē.

IETEKME

Samazina vietējo sugu daudzveidību, noēnojot citus piekrastes augus.

KO MĒS VARAM DARĪT?

Nepieļaut sēklu izsēju, izraut augus ziedēšanas laikā.

AUKSTĀ UN MITRĀ KLIMATĀ IZPLATĀS TIKAI VEĢETATĪVI AR SAKNEŅIEM.

KROKAINĀ ROZE

Rosa rugosa

Роза морщинистая

Japanese rose

PAZĪMES

Krokainā roze ir līdz 2 m augsts krūms, nereti veido klājeniskas audzes. Zari resni, ar daudziem ērkšķiem un matiņiem.

Lapiņas krokainas, to virspuse spīdīgi zaļa, apakšpuse blāvi pelēkzaļa. Ziedi sārti violeti, reizēm balti, smaržīgi. Zied no maija līdz vēlam rudenim. Auglis 2–4 cm diametrā, sulīgs, oranžs.

IZCELSME

Sugas dabiskais izplatības areāls ir Austrumāzijā – Tālajos austrumos, Korejā, Sahalīnā, Japānā un Ķīnā.

IZPLATĪŠANĀS VEIDS

Krokainā roze tika ieviesta kā dekoratīvs augs daudzās Eiropas valstīs. Pirmie ieraksti par sugas atvešanu no Japānas uz Eiropu ir 1796. g., bet tikai 19. un 20. gs. to sāka audzēt plašāk. Latvijā krokainā roze sāka izplatīties 20. gs. otrajā pusē.

Bieži sastopamas blīvas audzes Baltijas jūras piekrastes baltajās un pelēkajās kāpās. Vairojas gan ar sēklām, gan veģetatīvi ar sakneņiem.

IETEKME

Samazina vietējo sugu daudzveidību, visjutīgākie ir piejūras kāpām raksturīgie augi. Pludmalēs, kur aug krokainā roze, samazinās atpūtai piemērotu vietu platības.

KO MĒS VARAM DARĪT?

Svarīgi ir pārtraukt krokainās rozes izmantošanu apstādījumos, īpaši piekrastes teritorijās. Atsevišķus krūmus vai nelielas audzes var iznīcināt, augus izrokot. Ierobežot lielas audzes ir sarežģīti, tas prasa vairākus gadus. Vislabāk apvienot augu izrakšanu, dzinumņu biežu nogriešanu un noganīšanu (aitas un kazas).

EKSPERIMENTI PIERĀDĪJUŠI, KA KROKAINĀS ROZES AUGĻI SPĒJ PELDĒT LĪDZ 40 NEDĒĻĀM
GAN SALDŪDENĪ, GAN JŪRAS ŪDENĪ.